

# TAPOLCZAI LAPOK

EZELEŐTT TAPOLCZA ÉS VIDÉKE.

FELELŐS SZERKESZTŐ: SZIGETHY ÖDÖN. KIADÓ ÉS TULAJDONOS: LÖWY B.

Előfizetési ár: Egész évre 10 K., félévre 5 K.,  
negyedévre 2 korona 50 fillér.

Megjelenik minden vasárnap.

Hirdetések árszabály szerint.  
Nyílt-tér sora 1 korona.

## Amig új kenyér lesz.

Irta: Handlery Gusztáv.

A Tapolczai Lapokban megjelent egy cikk, tanulságos oktatást adva az élelmiszerekkel való takarékoságról.

Az oktatás kétségtelenül reánk fér, mert bizony mitagadás — az utóbbi évtizedben igényeink túlzott módon megnövekedtek, nem mindig tartván lépést a keresetünkkel.

Amde még a legnagyobb takarékoság mellett sem elég a meglévő élelmiszer készletünk, s azt is kell tudnunk, hogy mivel pótolhatnánk a nagyon is szükön lévő húst és a kenyeret az aratásig, sőt azon túl is.

A husvágatási-jegyzék a háboru óta nagy apadást mutat, ennek ellenében pedig az állattenyésztés — legalább a mult év végéig — örvedetesen gyarapodott. Hogy a hus ára mégis eddig el nem ért magasra szökött, ennek oka a hadi fogyasztáson kívül, azt hiszem nem lehet más, mint a megnagyobbodott kivitel.

A kenyérré vonatkozólag igaz, hogy a mult évi gabonatermésünk még a bevalottnál is gyöngébb volt; amde semmi esetre sem volt oly rossz, hogy inséget kellene szenvednünk.

Itt is a hatványozott hadi szükségleten kívül a kivitel apasztotta le készleteinket annyira, hogy most már csak a legmesszebbmenő takarékoság révén lesz elég a kenyérünk a cséplésig.

Követelnünk kell a kormánytól oly intézkedést, hogy a meglévő készletek ne legyenek kivihetők, nehogy mi egyedül koplaljunk a nálunknál vagyonosabb osztrák sógor helyett, — segítsen koplalni ő is.

Bármennyire bizunk is a magas kormány jóindulatába, még sem hiszszük, hogy a kivitel teljesen megszüntesse. (Talán már késő is lenne.) Nekünk tehát az ajánlott takarékoság mellett keresni kell a módot, hogy miként tudnánk a fogytán lévő és méreg drága húst és lisztet pótolni.

Most vagyunk a tavasz legelején: a gazdáknak és a kertészeknek módjukban van termelésüket úgy irányítani, hogy az emberi táplálkozásra alkalmas terményeiket a lehető legkorábban és elegendő mennyiségben hozhassák a piacra. Korai termények: a spenót, saláta, kalaráb, sárgarépa, retek, krumpli, cukorborsó stb., mindezek termeléséhez nem kell nagyobb szakképzettség, sem nagy fáradság és a művelésüket a mezei munkára kevésbé alkalmas öregek és gyermekek is könnyen elvégzik.

Nemcsak főzelékféléket termelhetünk

azonban, hanem húst is. A szarvasmarha, sertés, birka tenyésztése máról holnapra nem fokozható ugyan, de igenis növelhető meglévő állataink súlya. Nagy a különbség ugyanis, ha a gazda elcsigázott, rosszul táplált, a mazsát alig nyomó állatot visz a piacra, vagy pedig jól kifejlett, jól táplált, súlyos marhát adhat el. Kimérettel, megfelelő etetéssel és gondozással minden gazda jó állapotban tarthatja állatait, növelheti súlyukat és ezzel nemcsak azt éri el, hogy több pénzt kap érte, hanem érdemeket is szerez, hisz hozzájárul a hadsereg és a közéletelés megkönnyítéséhez.

Legyünk figyelemmel még a szárnyasállatok tenyésztésére is. A tyúk, a kacska, a lúd, a pulyka tenyésztése ott, ahol a megkívánt föltételek csak félig-meddig is megvannak, nem jár nehézséggel és ha nem is hoz nagy hasznot, annyi mindenesetre van belőle, hogy a házi népet elláthatjuk hussal, tojással és még jut a piacra is. Ép ily hasznos, ahol mód van rá, a házinyul tenyésztése is.

A zöldség és a főzelék termelését, valamint a szárnyasok tenyésztését is, föltétlenül nagyobb arányokban kell üznünk, hogy nagyobb állataink húsát és a lisztet a szükséges mennyiségben biztosíthassuk a hadsereg számára.

Termelni mindent, ami föntartásunkra szükséges és pedig a lehető legnagyobb mértékben, ez most a mi polgári szent kötelességünk. Ezt magyarázzák meg a népnek: a hatóságok, a gazdasági bizottságok, a lelkész és tanító urak és mindazok, akiknek van érzékük a közérdek iránt.

Azt hiszem, hogy kellő utánjárással, egy kis lelkesítéssel, a megfelelő kitanítás mellett, népünk nemcsak saját érdekéből, hanem hazafiságból is, hallgatni fog a jó tanácsra és minden erejével hozzájárul a közellátás megkönnyítéséhez. Gazdatársaimat pedig fölkérem a legodaadóbb munkálkodásra.

Kérelemmel fordulok azonban a hölgyközönséghez is; nem a takarékosagra akarom őket kérni, megteszik ezt anélkül is, — szeretném visszahozni, föltámasztani a letűnt jobb idők gazdasági életét. Szeretném, ha nem szükségéből, de honleányi érzésből egy kicsit ők is segítenének gazdálkodni és kertészkedni. Az lenne a legszebb, a leghatósabb példa, ha minden uri nő, amennyire lehetséges, házi népével együtt maga is kertészkednék és így nem lenne kénytelen a piacon beszerezni a konyhára szükséges zöldség és főzelékféléket.

Ép oly örvedetes volna, ha azok, akiknél a szükséges udvar megvan és egyéb kellékek is, — a baromfi te-

nyésztéssel is foglalkoznának, hacsak csekély mértékben is. A jó példa vonz és többet ér ezer magyarázatnál.

Higyjék el, ez nem is olyan nehéz feladat; talán fárasztó egy kicsit, — akár csak a korcsolyázás vagy a tenisz, de ép oly egészséges is és amellet — hasznos is. Azok a betegápoló, sebeket kötöző, gyógyító, áldásos kezek bizonyára megbirják ezt a munkát is.

A jó szivekbe, a jó akaratba pedig föltétlenül bízom. Utmutatást, azt hiszem, szívesen ad a tapolczai állami kertészeti telep szakértő és előzékeny vezetője.

Sok háznál van kert, egy kis virágos ágy. Termesszünk ebben is kerti növényeket. Ne ültessünk az idén virágot. Elég virág nyílik Oroszország rögös földjén, Galiczia és a Kárpátok hófödte bércein. Virág nyílik hőseink nyomában, szép piros rózsza: elesett gyermekeink vére piroslik a hóban . . .

Ne folyják hiába! Hőseink küzdenek, véreznek érettünk, mi pedig dolgozzunk érettük. A mi munkánktól függ nemcsak az itthonmaradottak jóléte, de a hadsereg élelmezése is. Műveljük meg a hazai földet, dolgozzunk; egymást támogatva, erónk teljes megfeszítésével, hogy harcoló véreink semmiben hiányt ne szenvedjenek. Csak úgy harcolhatnak, csak úgy győzhetnek. Nekünk pedig győznünk kell!

### A kárpáti honvéd.

Kárpátokon csatát vív a honvéd,  
Hej de büszkén tekintget szét onnét,  
Itt a muszka többet át nem kelhet,  
Édes anyám ne aggódjék kelmed,  
Ha átjönnek, megadózzunk nekik, —  
Nem tarthat már a csata száz hétig.

Hej de messze van a szülőmegyém,  
Kapálgatok-e még szőlőhegyén,  
Iszom-e még borodból valaha,  
Aratok-e véletek, vagy soha?!  
Arra alá Magyarország kéklík,  
Nem tarthat már a csata száz hétig.

Ürge módra üregeket ásunk,  
Fagytól, széltől megvéd a lakásunk,  
Borus felhő, izenünk teveled,  
Ne várjanak mostanság levelet,  
Mert most a mi győzedelmünk érik,  
Nem tarthat már a csata száz hétig.

Süvítő szél izend meg mátkámnak:  
Jó sorom van csak látni kívánlak,  
Imádkozzál tiszta szívvel értem,  
Megbecsüllek, ha majd haza tértem,  
Sohse busulj, nem lesz így mindétig,  
Nem tarthat már a csata száz hétig.

Recseg, ropog a fenyőfa ága,  
Hó is nyomja, a gránát is vágja,  
Csak hadd vágja; az ellent zavarja, —  
Minket nem bánt a zord tél zivarja;  
Nemsokára győzedelmünk regélik,  
Nem tarthat már a csata száz hétig.

Vázsonyi Izidor.

## A katonák szabadságolása.

A m. kir. honvédelmi miniszter a fenti ügyben a következő rendeletet bocsátotta ki:

A mezőgazdasági üzemerőnek zavartalan fenntartásához szükséges gazdasági munkáknak idejekorán való elvégzése mind közgazdasági, mind katonai szempontokból indokoltá teszi, hogy a póttesteknél szolgáló legénység abban a mértékben, mint azt a hadrakelt sereg részére szükséges pótlások készletbe helyezése és a kiképzés megengedi, a tavaszi vetési és szőlőművelési munkálatokra szabadságoltassék, a községeknek, föld- és szőlőbirtokosoknak rendelkezésére bocsáttassék. Ennélfogva elrendeltetett, hogy a legénységnek a tavaszi vetési és szőlőművelési munkák elvégzésére 14 napig terjedhető szabadság engedélyeztessék.

**A szabadságolás sorrendje:** Elsősorban a mezőgazdasággal foglalkozó katonák, az önálló mezőgazdák, illetőleg azoknak hozzátartozói, valamint a mezőgazdasági munkások nyernék szabadságot; a szőlőbirtokosok és szőlőművelési munkások; a lábadozó osztályokban levő mezőgazdák, mezőgazdasági munkások, szőlőbirtokosok és szőlőművelési munkások csak abban az esetben kapnak szabadságot, ha testileg a mezőgazdasági, illetőleg szőlőművelési munka elvégzésére alkalmasak és ebbeli munkájuk által a hadi szolgálatra való alkalmasságuknak visszanyerése nincsen veszélyeztetve. A beteg és kórházi ápolás alatt álló legénység szabadságot nem kaphat.

**A szabadság kérelmezése:** A szabadságot az illető katonának személyesen a kihallgatáson (raporton) kell kérelmeznie. A szabadságot a póttest parancsnoka engedélyezi. A szabadság iránti kérvények benyújtása elmellőzendő. A m. kir. honvédelmi ministeriumhoz a szabadság iránt benyújtott kérvények nem fognak figyelembe vétetni.

**A szabadság helye:** A legénység általában abba a községbe kap szabadságot, amelyben a saját bemonása szerint legutóbb mezőgazdasági, illetőleg szőlőművelési munkát végzett.

**A szabadság idejének kezdete:** Március 10. Az alábbi táblázat hadtestenként feltünteti a szabadság kezdetét. Cs. és kir. hadtestparancsnokság. Budapest március 10. Pozsony március 10. Kassa március 20. Zágráb március 15. Az északi illetőleg hegyvidéki vármegyékben két héttel később. (E határidőket a volt kellemetlen időjárás miatt későbbre tették. Szerk.)

**A községi előjárásokról és városi hatóságokról, valamint a járási tisztviselőkről értesítése**

**a szabadságolásokról.** A póttestek (intézetek) a szabadságolt legénység névjegyzékét megküldik a községi előjáróságoknak és városi hatóságoknak, valamint a járási tisztviselőknél.

**A szabadságolt katonák jelentkezése.** A szabadságolt katonák a községbe illetőleg városba történt megérkezésük alkalmával nemcsak a községben illetőleg városban levő csendőrségnél, hanem a községi előjárásnál illetőleg városi hatóságnál is kötelesek jelentkezni.

**A szabadságon levő katonák ellenőrzése.** A szabadságolt katonák szabadságuk alatt a községi előjáróság illetőleg városi hatóság által a községi illetőleg városi rendőrség vagy a csendőrség igénybevételével abban a tekintetben ellenőrizendők, vajjon azt a munkát, melyre szabadságot kaptak, tényleg végezték-e.

**Munkáscsoportok vezénylése a tavaszi vetési és szőlőművelési munkálatok ellátására.**

A mezőgazdák és mezőgazdasági munkásoknak és szőlőművelési munkásoknak egyénekenkénti szabadságolásán kívül tavaszi vetési és szőlőművelési munkálatoknak elvégzésére 20 katonából álló munkáscsoportok is fognak alakítani. Ezek a munkáscsoportok, erélyes és megbízható altiszt vezetésével, községeknek és egyes föld- és szőlőbirtokosoknak rendelkezésére bocsáttatnak. A községek a munkáscsoportokat a saját, mint erkölcsi területnek tulajdonában levő földek és szőlőbirtokok, valamint a harctéren levő mezőgazdák és szőlőbirtokosok ingatlanainak megművelésére igénybe vehetik, ha a szükséges munkaerő hiányzik. A munkáscsoportoknak kirendelése iránti kérvény ahhoz a legközelebbi állomásparancsnoksághoz intézendő, ahol póttest van. A föld- és szőlőbirtokosoknak erre vonatkozó kérvénye a községi előjáróság illetőleg városi hatóság által láttamozandó. A munkáscsoportok kirendelése iránti kérvények azonnal a járási tisztviselőhöz eljuttatandók, aki az illető község illetőleg földbirtokos által, esetleg az egész járás területén szükségelt munkáscsoportok kirendelése iránt azonnal, esetleg táviratilag is ahhoz a legközelebb fekvő állomásparancsnoksághoz fordul, ahol a póttest van.

**A munkáscsoportok elszállásolása, élelmezése és díjazása.** A munkáscsoportoknak és az azok mellé adott altiszteknek elszállásolása és élelmezése a munkáscsoportot igénybe vevő község, föld- vagy szőlőbirtokos feladata. Az élelmezést a munkaadó a munkáscsoportoknak a póttest által eziránt utasított altisztje által átadandó élelmezési pénzért tartozik teljesíteni. Az élelmezési pénz átvétele nyugtázzandó. A munkáscsoport

tagjainak, valamint az azok mellé felügyelet céljából kirendelt altiszteknek a munkaadó mindegyik munkanapért a helyi szokásos napszámnak megfelelő munkapótdíjat tartozik kifizetni. Az utazási költségek a munkadót nem terhelik.

**Munkaalkalom biztosítása a szabadságolt munkáskatonák számára.** A munkáskatonák szabadságolásával biztosított munkaerőknek minél teljesebb értékesíthetése céljából 1. a községi előjáróságok és városi hatóságok a helyben szokásos módon hívják fel a mezőgazdákat, föld- és szőlőbirtokosokat, hogy munkásszükségletüket összeírás végett azonnal jelentsek be. A munkásszükséglet összeírásával illetőleg a munkásközvetítéssel lesznek a szabadságolt munkáskatonák leggyorsabban tájékoztathatók arról, hogy hol kaphatnak munkát; 2. a megérkezésük alkalmával jelentkező munkáskatonákat a községi előjáróságok és városi hatóságok az összeírt munkaalkalmakról azonnal tájékoztassák; a munkaadókkal pedig közölik, hogy a munkáskatonák közül kik állanak meg rendelkezésre.

A szabadságolások körül szerzett figyelemre méltó tapasztalatok a törvényhatóság útján a járás főszolgabírájához bejelentendők és a későbbi időben teljesítendő mezőgazdasági sürgős munkák idejére szükségessé váló szabadságolások iránti javaslatok előterjesztendőek.

## HIRSCH JÓZSEF

hentesüzlete és füstölője  
TAPOLCZA, főtér.  
Telefonszám 96.

### Állandó nagy raktár:

Füstölt sonka, füstölt hus,  
füstölt szalonna és szalámból.

Friss sertés- és zsirszalonna.

Főtt sonka, nyelv és hideg felvágottak.

Naponta saját készítésű friss virsli, kalbász, berlini és szafaládé.

Legolesőbb napi árak!

### Háborús idők. (1915. évi március 15-ike.)

Március Idusa,  
Irtó öldöklésre virradt ma a napja:  
Nyugat súlyedti népe örült csatazajjal,  
Kufár szövetségben moszkovita fajjal  
Megtámadta hazánk békés biztonságát,  
Kaján királygyilkos szerb galádságát  
Szenvedelmes lángra lobbantva ellenünk;  
De él még nemzetünk!  
Vitézül őrökdi az ország határán  
És rendületlenül áll ősi birtokán.  
Zordonul csapkodtak vészes vérhullámok  
Magasra fel hozzá és vérzivatarok  
Viharoztak zúgva marcona testén át,  
Mellyel, sebzetten bár, megvédte a hazát  
Ezer éven át és helyét bátran állta;  
Mert ősi idők óta volt a hivatása,  
Hogy a művelt Nyugat védbástyája legyen  
Ort állva vértézve természet békeben  
S' véres tusakodás bősé forgatagában  
Dacolva vésszel és viharral egymagában. —  
A Nyugathoz simult,  
S' verázott földjén a szabadság felvirult  
Telítve megváltó nyugati eszmékkel,  
Rabláncát lerázta és erős nagy hittel  
Lépett be egy új és szabadabb hazába,  
Szárnyra kelt nagy eszmék s' szabad szó honába  
Vérükkel megváltott szabad nemzetekkel  
Telve új reménnyel.

Hajh! megfeneklett most a remény horgonya,  
Gyászfény borul a világszabadságra,  
Világmegváltó nagy elődök eszméit  
Nyugat romlott faja most undok sárba ejt:  
A dicső francia republika feslett  
Korcs epigonjai szövetségre léptek  
Kapzsi Albionnal ocsmány egyetemben  
A világarulás bűnével terhelten  
Az orosz reszkető, lázalmas cárral,  
Kinek országában a szabadság elhal,  
A zsarnokság fagyos jégheletétől  
Megdermed szabad szó — az ige eszméitől  
Dicső nemzetem! Csak azért voltál te  
A kelet mesgyéjén vérző megmentője  
A művelt Nyugatnak, hogy multat feledve  
Léha korcs fiai, hitvány hasznót lesve  
S' kalmár számvetéssel anyagi érdeket,  
Rád zudítsák most az orosz veszedelmet,  
Folyton feléd hajtva rengeteg csordáit,  
Hogy szállják meg dicső hazánk határait?  
Jön! jön az orosz és vészben a szabadság,  
Egy hadsereg ismét egész Magyarország!  
Bérces határán, ott fegyverben találja,  
Ott szakad be hitvány orosz koponyája  
Sortűzben, gépfegyver rem' kátogásában,  
Földet rázó ágyudörgés morajában.  
Tavaszi lágyszellő dalomba sodorja  
Halálhőrgését és felújong a hangja  
A szabadság dicső évforduló napján,  
Hálaimát zengve hazánk diadálán.

Alpár Mór.

## Kertészetünk és a háboru.

Irta: Birkás Gáspár.

Ismeretes, hogy a háborura felgyújtó Angliának vezető politikusi azt az emberietlen gonosz tervet tűzték ki céljukul, hogy a Monarchia és dicső szövetségünk, Nemzetország lakosságát — ha már fegyverrel legyőzni nem tudják — kiéheztessek.

A gyűlöletes viselkedés ellenségnek erre a szegyenletes szándékára itt válaszunk nem lehet, de a minden népjogot semmibe sem vevő elhatározását sikerülni nem engedjük.

A kiéheztetés háborújának legyőzésére — ha mindenki híven teljesíti kötelességét — két fegyver áll rendelkezésünkre.

Az egyik: az élelmiszerek termesztése fokozottabb mértékben, a másik pedig: a szigorú takarékoság az élelmiszerek fogyasztásában. Földművelésügyi kormányunk már megtette ez ügyben is a lépéseket: utasította az állami kertészeti telepek vezetőseit is a konyhakerti termények fokozottabb mennyiségben való termesztésére, egyben pedig felhatalmazta őket a fölösleges konyhakerti palántakészletnek a nép között leendő kiosztására.

A kertészeti növénytermelés, mint a földművelésnek mező és közgazdaságilag is fontos ága, nálunk a mai napig sem áll a fejlettség megkívánható fokán; bár édes hazánk éghajlata kiválóan alkalmas ezen fontos termelési ágra.

Tagadhatatlan — nálunk is vannak egyes vidékek, ahol a kerti (zöldségfélék) növények termesztéséből elég szép jövedelmet képesek felmutatni, de ezek csak egyes oázisok, melyek megmutatják, hogy milyen lehetne az egész ország haszonkertészete.

Vidékünkön is termelnek konyhakerti növényeket, ez azonban csak arra szorítkozik, hogy a házi szükségletet — úgy, ahogy — fedezze, de korántsem arra, hogy tömeges mennyisége által a nemzeti vagyont, a nemzeti jólét gyarapodásához számottevőleg hozzájáruljon és a megélhetés rendes forrásává váljon.

Nincs vidékünkön az a talaj, nincs az a fekvés, nincs az a darabka föld, mely ha szőlővel be nem telepíthető, a kertészet egyik vagy másik ága által jövedelmezővé ne volna tehető, annélkül, hogy az nagyobb befektetést igényelne. És mégis, szőlőhegyeinkben, nap-sütötte lankás hegyoldalainkon napjainkban is több-kevesebb olyan parlagterületek vannak, melyek gyümölcsötlenül hevernek a magán- és közvagyon nagy kárára.

A tavasz küszöbön áll! Az élelmiszerek termesztése a gazdaközönség és a kertészek dolga. Fokozott szorgalommal kell törekednünk minden darabka termőföldnek a kihasználásával élelmiszerek termesztésére. A jelen súlyos viszonyok közepette mindnyájunknak, kik itthon maradtunk, szent kötelességünk minden rögtön termékeny tennünk, hogy az éhínség fekete rémét idejében elháríthassuk.

Ha mindenki teljes szorgalommal fog munkálkodni, ha kötelességét mindenki teljes mértékben megteszi, akkor meg vagyok róla győződve, hogy több, mint elég enivalónk lesz.

A mezőgazdaság összes ágazatai között a kertészet, mint legbelterjesebb van hivatva ezeken a bajokon segíteni, mert azok közt a termények közt, melyek neptáplálék gyanánt leginkább alkalmasak — a zöldségfélék szerepelnek elsősorban.

Éppen ezért, aki teheti, fogjon hozzá és természetesen olyan zöldségféléket, melyek a kenyeret leginkább pótolják.

A konyhakerti termények oly magas tápláló értékűek, hogy a húst pótolni képesek. Különösen értékesek a bab, borsó, murokrépa, laboda, saláta, kel, kalaráb, hagyma, sóska, csemege-tengeri, tök, paradicsom stb., miért is ezeknek a termesztésére kell elsősorban súlyt fektetni.

Egy fontos dolog a jelen viszonyok között, hogy a termények egy része minél korábban készen legyen.

A karotta, borsó és laboda magvai már most, március elejétől vethetők.

A nem védett szeles helyeken déltől északra huzódó barázdákat húzunk. A barázdába ültetett, itt kikelt palánták a hideg ellen védve lesznek és gyorsabban fejlődnek.

A lankás hegyoldalon, a védett, meleg fekvésekben, ahol a talaj erre alkalmas, termeljünk burgonyát. Ugyanis itt korábban vethető, két-három héttel előbb szedhető, utófagyoknak kevésbé van kitéve, mint a lapályos földekben. Utána vethetünk törpe fehérbabot.

Vegyünk igénybe minden ki nem használt munkaerőt, foglalkozzanak főképp a nők és gyermekek konyhakertészettel, mert a háboru nemcsak a tűzvonalra, de a tűzhelyre is rákényszeríti a küzdelmet.

Aki szeretett hazánkért a csatatéren nem hozhatja meg a legnagyobb áldozatot, az itthon vegye ki a részét a küzdelemből és dolgozzék azok helyett is, kik fegyverrel kezükben védelmezik édes hazánk vértel áztatott rögeit.

A kiéheztetés ellen a másik fegyver a túlfogyasztás mérséklése. (A túlfogyasztás a jelen válságos időkben véték, megbocsáthatatlan bűn.)

Ha hős katonáink a fagyos mezőkön, a havas Kárpátokban az élethez legfontosabb szükségleteiket is akárhányszor nélkülözni kénytelenek, mi itthonmaradtok is megelégedhetünk az okvetlen szükséges adagokkal.

Elégedjünk meg tehát kevéssel, egy-kettőtől etellel, akkor az ellenségtől megízelt éhínségnek soha még nyoma sem lesz szeretett hazánkban.

Ha pedig a kerti termelés terén bárkinek szüksége volna szaktanácsokra, az bizalommal forduljon a tapolczai állami kertészeti telephez.

## HIREK.

### Mulandóság.

Konopisti tündérbertben,  
Hol a sok szép róza nyílik,  
Egy boldog pár szeméből  
Az sugárzik: „hű a síríg.”

Odább kéklő tónak partján  
Liliomot lenget a szél,  
Édes gyermek — szelid gerle  
Kacagásnak visszhangja kel.

Minden virág, minden madár  
Boldogságról beszél itten,  
Ahol néhány nap előtt még  
Vilmos is járt, a felisten.

Két nagy ország koronáját  
Hódolattal tartja nepe,  
Van-e szív, amelybe ennél  
Több boldogság beleférne?

\*\*\*

Konopisti tündérbertben  
Nyoma sincs már boldogságnak,  
A szép rózsák már csak három  
Kisírt szemű árvát látnak.

A boldog pár szemének  
Sugárzása valóra vált,  
Együtt mérte rájuk Isten  
A szörnyű, de közös halált.

Illatoznak a virágok,  
A madarak is dalolnak,  
De minden azt kérdi, hogy  
Ki ma nincs itt, jön-e holnap?

Pár nap mult csak, tude is még  
A harmatos róza szírom,  
Csak hogy nem tön, de a boldog  
Párnak megnyílt kettős siron.

TAPOLCZA XXI.

**Községi gyűlés.** Tapolcza nagyközség képviselőtestülete folyó hó 7-én tartott gyűlésén Szita Ernő, Hérics Mór és gyermekei tapolczai illetőségét nem fogadja el. Gerl Jánosné kérelmére a szegényalapra eddig fizetni szokott 4 korona díjat, tekintettel a jelen háborus körülményekre és drágaságra, utólagos alispáni jóváhagyás mellett 2 koronára szállítja le. Tudomásul veszi a képviselőtestület az ebadó leszállítása iránt beadott kérvényre érkezett elutasító törvényhatósági bizottsági határozatot. Kovács Ferenc tűzoltó körpótlék iránti kérelmét elutasítja. Mojzer Endre volt és Győri János jelenlegi községi bírót a terhükre irt számadási térítmény lefizetése alól fölmenti, mert kiutalásaikkal csak a szükségletet kívánták fedezni és eljárásaikat csak a jóindulat vezette. Koncz József ama indítványát, hogy a község március 15-én a Vörös-Kereszt Egylet javára ünnepséget rendezzen, nem fogadja el.

**Az izr. templomban** március 15-én reggel 8 órakor a tanulóifjúság részére istentisztelet lesz a nap emlékére.

**Március 15.** A tapolczai állami polgári fiúiskola folyó hó 15-én délelőtt 9 órakor a tanintézet rajztermében hazafias ünnepélyt tart a következő műsossal: 1. Himnusz. Előadja az intézet énekkara. 2. Megnyitó beszéd. Mondja Alpár Mór h. igazgató. 3. Nemzeti szín az én színem. Előadja az intézet énekkara. 4. Magyar lobogó. Irta Pósa Lajos. Szavalja Páhy Albert II. o. tanuló. 5. Honfi dal. Előadja az intézet énekkara. 6. Ünnepi beszéd. Előadja Szücs Mihály tanár. 7. Csata-dal. Előadja az intézet énekkara. 8. Március 15. Irta Ábrányi Emil. Szavalja Gere Béla IV. o. tanuló. 9. Rajnai őrség. Előadja az intézet énekkara. 10. Riadó. Irta Czuczor Gergely. Szavalja Barabás Gyula III. o. tanuló. 10. Krasznahorka büszke vára. Előadja az intézet énekkara. 12. Vándor madár. Irta Ábrányi Emil. Szavalja Schwarzenberg Imre IV. o. tanuló. 13. Csata-dal. Előadja az intézet énekkara. 14. Szózat.

**Tűzoltók gyűlése.** A Tapolczai Önkéntes tűzoltóegyesület folyó hó 7-én tartotta évi rendes közgyűlését Fülöp Károly főparancsnok elnöklésével; megnyitó beszédében vázolja az egyesület szükségességét, emberbaráti célját, majd Pirity József jegyző az egyesület múlt évi történetét vázolja jelzi, hogy az 1914 évben Tapolczán öt kisebb tüzeset volt, csekély kárral, de résztvevett az oltás munkájában a Monostorapáti és Lesenceistvánd községekben volt nagyobb tüzesetek alkalomával. Az egyesület parancsnoksága elméleti és gyakorlati előadásokat tartott. Előjárókul az eddigi tisztviselőket választották. Kegyelettel emlékezett meg a közgyűlés a múlt évben elhunyt Lustig Józsefről, ki hosszú időn át volt elnöke és Marton Rezsőről ki pénztárosa volt az egyesületnek. Emléküket jegyzőkönyvileg megörökítik és arról elhunytak családjaitat értesítik. Fischer Albert indítványára, hogy a tüzesetek jelzése céljából a kongatás olyképp történjék, hogyha a város keleti oldalán van a tűz, egy ha nyugati oldalán úgy két egy-egy hangu harangkongás jelezze azt; az indítvány elfogadása után ez ügyben főparancsnokot bízzák meg az illetékes helyen leendő eljárással.

**Nyilvános köszönet.** A tapolczai kath. jótékony nőegylet céljaira a Tapolczai Takarékpénztár Rt. 60 kor. és a Balatonmelléki Takarékpénztár Rt. 50 koronát adott, mely adományokért hálás köszönetét nyilvánítja az **Elnökség.**

**Vizsgák az elemi iskolákban.** A mezőgazdasági érdekekre való tekintettel a vallás- és közoktatásügyi miniszterium intézkedett aziránt, hogy az idén az elemi iskolák hatodik osztályának záróvizsgái a törvény által megengedett legközelebbi időpontban, vagyis április hónapban tartassanak meg mindazon a helyeken, ahol azt a helyi viszonyok megkívánják. Az az őszkor kiadott rendelet, mely szerint az elemi iskola három felső osztályának tanulói csak szülőiknek kívánságára kötelesek iskolába járni, szintén érvényben marad.

**A gálic fedezése.** A Tapolczavidéki Gazdakör a következő felhívást intézte tagjaihoz. A Magyar Mezőgazdák Szövetkezetétől vett értesítés szerint, gazdakörünk részére korlátozott mennyiségben, métermázsanként valószínűleg 220 koronáért, szavatosság nélkül, kilátásba helyezték, hogy rézgálicot kapunk. Ennek reményében a szükséges mennyiség biztosításáról már most gondoskodnunk kell, hogy a közzététel alkalmával azt azonnal lefoglalhassuk. Ezért felhívjuk tisztelt tagtársainkat, hogy a részükre szükséges mennyiségű rézgálic árát, kilogramonként 2 K 20 fillért számítva, folyó évi március hó 21-ig a Tapolczai Takarékpénztárba befizetni illetőleg letétbe helyezni szíveskedjék. Megjegyezzük, hogy az említett ár netáni emelkedése esetén a többletet, nemkülönben a vasuti fuvar költségének megfizetését is már a megrendelt mennyiség árának befizetésével magára vállalja az illető, mely költségekről tagjaink értesítve lesznek; a fenti egységár azonban a megrendelés mennyiségének megfelelőleg folyó hó 21-ig okvetlenül befizetendő. Ha bármely körülmények miatt gálicot még sem kaphatnának, — mert a jelen háborús viszonyok között senkinek biztos ígéretet nem tehetünk. — úgy mindenki visszakapja a letétbe helyezett összeget. Kérjük tehát igen tisztelt községi megbízott Urat, hogy úgy az ide mellékelt előjegyzési íven felvett, nemkülönben gazdakörünk többi tagjait is a fentiekre a legalkalmasabb módon, talán dobszó útján, értesíteni kegyeskedjék, mert a jelzett határidőn túl beérkező jelentkezéseket már figyelembe nem vehetjük. Az előjegyzési íveket kérem a takarékpénztárba letenni.

**Nyilvános köszönet.** Rónay Pál ur Zalahalápról 20 koronát volt kegyes a Vörös-Kereszt Egyesület tapolczai fiókja céljaira adományozni, mely adományt köszönettel nyugtáz

az Elnökség.

**Hóesés.** Esett a hó. Az a marok, melyből hullott, feneketlennek látszott és a föld, amelynek arcát fehérre meszelte, mintha megfellekedett volna az ereiben keringő márciusi nedvről. Semmisem jelzi, hogy friss élet vajudik előttünk. Az egész világ olyan, mint egy kiterített halott, amelyen a golyos mozdulatlan.

Az elmulásnak és a betemetkezésnek ezt a hangulatát csak tömöríti az a gondolat, amely a nap és éjszaka minden órájában megborzongatja a lelkeket (mint a havas szél az ablakokat) a gondolat, amely a harc-téren repül végig és besurran a lövészárkokba, ott végigsimogatja a fagyos testvéreket, innen a Kárpátok szakadékaiba szökik, s ha talál valahol magyar őrzőket, forróságával és tűzével a szívét szeretné megmelegíteni.

Valóban tél van-e a természetben, amint azt a hópíhek hirdették és dermedtség a lelkekben, amint a megnyult arcok sejtetik?

Ha a természet beszélni tudna, azt mondaná: ne higgyetek a fagyos szél hajtotta hófergetegeknél; a tavaszi élet már itt gerjedezik bennem, még néhány nap s azután levágom magamról hóbundámat, zöld szőnyegvetek vállamra, a fákat teletűzdelem fészlő rügyekkel, fölérjük pedig olyan kék kárpitot húzok, amilyent még Nápoly sem látott.

Ha mindent el lehetne mondani, amit nem szabad még ma elmondani, az emberekhez is így lehetne szólani: ne higgyetek hónap, jóbhirnek, látható jeleknek, mert itt a tavasz, a döntő győzelem friss tavasza van itt, amely megszabadít a háborútól, diadalkoszoruzottan hozza haza fiainkat és a forrón áhított béke vetését fölzsenedíti.

Hiába esik a hó, hiába hull a hó...

**Nyilvános köszönet.** A Tapolczai Takarékpénztár 150 K, a Balatonmelléki Takarékpénztár 100 koronát volt kegyes a tapolczai rom. kath. elemi iskola javára adományozni, melyért ez uton is hálás köszönetet nyilvánítja az

Igazgatóság.

**Katonazenekar hangversenye Tapolczán.** Ma este a 48. gyalogezred tartalékzenekara a Pannonia-kávéházban 1 korona belépő-díj

mellett hangversenyt rendez, melynek tiszta jövedelme a hős kanizsai 48-as bakák és 20 as honvédek javára fordítatik. A nemes cél és az élvezetesnek ígérkező hangverseny bizonyára nagy közönséget fog vonzani.

**Ferenc Salvátor** cs. és kir. főherceg, mint az osztrák-magyar monarchia Vörös-Kereszt Egyesületének védnökhelyettese, Ófelsége által reá ruházott hatáskörében: *Mangold* Gusztáv szerkesztő-igazgatót, a balatonfüredi Vörös-Kereszt Egyesület megalapítóját és egyben I. titkárát a Vörös-Kereszt körüli érdemek II. osztályú díszjelvényével tüntette ki.

**Ujabb sebesültek.** A múlt hét folyamán az eltávozott és gyógyult sebesült katonák helyett újabb sebesültek érkeztek, akiket az állami polg. fiúiskolában és a m. kir. vincellériskolában helyeztek el. Legtöbben csehek, akik az északi harc-téren sebesültek meg, illetve megbetegedtek. A napokban ismét egy gyógyult csoport fogja elhagyni a kórházat.

**A tábori postai levelezőlapok (levelek) díjmentességéről.** A fenti ügyben a Kereskedelemügyi m. kir. miniszter a következő hirdetményt bocsátotta ki. Figyelmeztetem a közönséget, hogy az általa feladott tábori postai levelezőlapokat (leveleket) csak a következő esetekben illeti meg a postai díjmentesség: Ha 1. valamely tábori vagy hadtápostahivatalhoz; 2. a működő hadsereg területén lévő erődített helyekre; 3. a hajóhadhoz (Pólába, Budapestre); 4. Dalmáciába vagy Bosznia-Hercegovinába katonai és a katonasághoz beosztott polgári egyénekhez (pl. csendőr, pénzügyőr, önkéntes betegápoló stb.) vannak címezve; 5. ha valamely kórházba ott ápolott katonai egyénekhez vannak címezve. Kórházban ápolott csendőr, pénzügyőr, polgári egyénekhez ily levelezés nem díjmentes és szintugy portóköteles az a levelezés, amely a kórházhoz beosztott (nem ápolott) akár katonai akár polgári egyénekhez van címezve. A felsoroltakon kívül más katonai egyénekhez intézett tábori postai levelezőlapokat (leveleket) a postai díjmentesség nem illeti meg, miért is azokat a postára adáskor bérmentesíteni kell, különben azok mint postadíjkötelezettség alá eső bérmentetlen levelezőlapok (levelek) a pótdíjas postadíjjal terhelhetnek meg. Ha a közönség a tábori postai levelezőlapokat egymásközi levelezésre használja fel és azokat a postára adáskor nem bérmentesíti, ez postajövedéki kihágást kepez, ami levelezőlaponként — az 5 fillér postadíjon felül — 2 korona jövedéki bírság alá esik.

**A Vörös-Félhold jelvényei.** A Vörös-Félhold művészi kivitelű jelvényei iránt nagy érdeklődés mutatkozik. Miután technikaiileg lehetetlen minden egyes érdeklődőnek az általa kívánt példányt postán elküldeni, ennél fogva az Országos Bizottság, mely Budapesten az Országgházban székel, kéri vidéki városaink hazafias kereskedőit, hogy megfelelő mennyiségű jelvényt a bizottság útján beszerezzék, ők vállalkozzanak azoknak kiszolgáltatására, akik a török-magyar test-

vériségnek ezt a szép jelvényt feltűzni óhajtják. A bizottság öt kilóig terjedő postacsomagban bérmentve küld jelvényeket mindenkinnek, aki a kért mennyiségnek darabonként egy korona árát előre beküldi.

## Szerkesztői üzenetek.

**Tapolczai.** Névtelen levelekre, bármennyire is érdekelne a dolog, nem válaszolunk.

**J. H.** Nem igaz. Az ilyen hírek terjesztője a legkíméletlenebb büntetést érdemli.

**Beteggy.** Szeretnénk nem csalatkozni. Már többen, mint tetszik látni, megelőzték; azért majd alkalmilag sorát ejtjük.

**B. H.** Nem lehet, illetőleg a háboruban nem szabad.

**J. S.** Mi szavát tettük, hogy nem orvosolják, az nem tőlünk függ.

**P. M.** Sem tartalma, sem alakja; igen gyengék.

## Modern ebédlőberendezés, Wertheim szekrény, Iróasztal,

eladó jutányos árban. Ugyanott fürdőszoba, vízvezetékekkel ellátott

## négyosztós lakás kiadó

április hó 1-re. — Cim a kiadóhivatalban.

## Kiadó lakások.

A Szent-László-utcai házamban 2 szobás lakás, az adóhivatali házamban 2 szobás a hozzátartozó mellék-helyiségekkel együtt

## április elsejére

:: kiadó. ::

Bővebbet Pruska Ferenc.

## Kiadó lakás.

2 szobából és mellékhelyiségből álló udvari lakás április hóban bérebe adó.

Bővebbet a kiadóhivatal.



## ELADÓ OJTVÁNYOK.

Eladó nagyobb mennyiségben telepemen termelt elsőrendű ojtvány: *ripária portalis* alanyon rizling, fehér mézes, ezerjő, saszi, dinka és szlanka.

Ugyszintén nagyobb mennyiségű hazai gyökeres vessző is kapható jutányos áron.

Ojtványaim ez évben *rendkívüli szépek*, erőteljes hajtásuak és dus gyökérzetűek. Venni szándékozók azokat bármikor megtekinthetik.

FRANK BERNÁT  
TAPOLCZA, Fő-tér,  
a Tapolczai Takarékpénztár  
ujjonnan épült házamban.

# TA

FI

Előfizetési ár: Egész évi  
negyedévre 2 K

## A háboru és a

A világháboru  
Hogy mi ez, minden  
a pesszimista? A tu  
a dolgokat feketé  
jövő eshetőségei ke  
várja. Történeti pe  
ezt be.

Genserich vanda  
dulásai után Róm  
világbirodalom vég  
jövő eshetőségei ke  
Az emberek a pus  
és ama jóslatokkal  
szerint Róma a vi  
szabad mulva eleny  
lehozgasztott fővel,  
nak az utcán, s a  
közelebb jutottak a  
géhez, rettegés, két  
őket. Védelemre n  
A 12-ik század be  
(476-ban Kr. u.) M  
pesszimizmus! Nem  
városok és világbiri  
Buktak, mert meg  
hogy nekik bukni  
föld színéről!

Az arabok fellép  
delemben döntöttek  
görög császárságot  
győzödvé, hogy h  
arabok el fogják  
kisérelte az ellenál  
lem helyett templ  
Eredmény? A kisá  
mányok sorra buk  
lakó pesszimisták  
rajtuk azon hit, hog  
nekik a pogány a  
bukni kell. Hát biz  
oly katonának, vez  
azon erős hittel é  
csatába, hogy ves  
se hull!

Mit szólnánk az  
aki öközet előtt e  
a katonákhoz: *Fiúk  
ellenséggel, de ves  
ellenfeleink számo  
bátrabbak, mint mi  
a legtöbb ember a  
bolond, vagy hazaár  
misták ilyen formá  
szélnék, nem ugyan  
hadsereg, hanem  
előtt és között. Há  
méteften, hogy nár  
győzelemhez, az em  
kiapadhatatlanok, a  
anyaga kifogyhatat  
rom évre be van r  
cióval az Unió és  
nekünk előbb-utóbb  
küzdelenben.*

Ezek a pesszimisták